

HODNOTIACI HÁROK PRE UČITEĽA

Škola: SOŠ Pruské	
Učiteľ: mgr. Janka Hajdúchová	
Aktivita: Potravinová sebestačnosť Slovenska	
Trieda/ročník: I.A – II.A	Dátum realizácie: 03.05.2020

1. Ako hodnotíte dopad aktivity v porovnaní s jej cieľom? Ako na aktivitu reagovali žiaci?

Aktivitu hodnotím veľmi kladne. Nakoľko pracujeme online, tak som využila literárnu súťaž, ktorú vyhlásilo vydavateľstvo Slovenský chov v spolupráci s Farmárskou revue.

Cieľ – rozvíjať schopnosť komunikovať s osobami mimo mladej generácie,

- spoznávať nové generácie,
- rozvíjať schopnosť spracovať svoje aktivity a názory do literárnej podoby.

Žiaci vypracovali krátky referát, kde mali pútavo opísať, čím prispieva k potravinovej sebestačnosti buď sám alebo s rodičmi, chová hospodárske zvieratá, pestuje plodiny, ovocie, zeleninu....A potom žiaci písali krátky článok na tému Môj príspevok k potravinová sebestačnosť Slovenska – 4 príspevky boli zaslané do súťaže a boli úspešné.

2. Ktorú časť aktivity hodnotíte pozitívne?

Samostatnú prácu žiakov – tvorba referátov.

Príspevky – úspešné a uverejnené v časopise Farmárska revue, víťazi sú pozvaní na slávnostné vyhlásenie výsledkov dňa 18.7.2020 Topolčianky.

Ide o príbehy začínajúcich chovateľov či pestovateľov, texty sú motiváciou pre mladšiu generáciu k dorábaniu potravín a takto prispieť k sebestačnosti hlavne v ovocí, zelenine či chovu zvierat.

3. Ktorú časť aktivity hodnotíte negatívne?

4. Čo odporúčate na aktivite v budúcnosti zlepšiť?

Zapojiť sa do súťaže aj na budúci rok.

Ďakujeme za Vašu spätnú väzbu!

Peter Bundzel

Potravinová sebestačnosť Slovenska

Nad témou Potravinová sebestačnosť Slovenska som dlho nemusel rozmýšľať, lebo ja a moji rodičia prispievame k výrobe a predaju kvalitného slovenského výrobku. A myslím si, že na Slovensku máme veľa šikovných poľnohospodárov, len treba nabrať odvahy a začať tvrdo pracovať. Cestu poľnohospodára som si vybral aj ja a teraz som študentom Strednej odbornej školy v Pruskom, študujem odbor agromechatronik.

Už môj dedo doma choval kravy, ovce, prasce, hydinu a ako jediný v dedine mal aj koňa. Oco mi rozprával ako každú robotu okolo gazdovstva robili s koňom. V roku 1999 kúpili traktor zetor 8045, ktorý máme dodnes aj s príslušnou technikou k nemu, tým sa robota veľmi uľahčila.

Mal som päť rokov, keď ma dedo s otcom posadili za traktor a dopadlo to tak, že som iba točil volantom, lebo som nedočiahol na pedále. Pomaličky som sa učil viac a viac. Práca okolo gazdovstva ma zaujímala a už ako desaťročný som jazdil a pracoval na traktore sám. Okrem traktora dedo mal ešte kobyľu, na ktorej sme vozili zelený krm pre dobytok. Už v tom čase sme obhospodarovali 2 hektáre ornej pôdy a 10 hektárov lúk sme mali v prenájme. Ako som ja rástol, dedovi sa blížila staroba, už toľko nevládal pracovať a choval už len 3 kravy a 4 prasce. O pár rokov sa dedo pomínul a celé gazdovstvo ostalo na otcovi.

Otec rozhodol, že naše tri kravičky, štyri prasce pôjdeme chovať do bývalého družstva v Lazanoch. Založili sme Farmu s predajom surového kravského mlieka a naše mlieko predávame po súkromníkoch. Od roku 2017 sme v prenajatej maštali na družstve. Maštal bola v dezolátnom stave. Bolo treba spraviť komplet vodu, podlahu a potrebné veci pre chov. Každým rokom sme sa rozrastali a prikupovali techniku. V roku 2018 sme kúpili kombajn Fortschritt E-514 a postupne prikupujeme niečo nové, lebo nedá sa kúpiť všetko naraz. Momentálne chováme 11 kusov hovädzieho dobytku a 21 kusov prasiec. Obhospodarujeme 6 hektárov ornej pôdy a 30 hektárov lúk máme v prenájme od družstva. Toto všetko obhospodarujeme so Zetorom 8045 a Landinim s čelným nakladačom, ktorý máme v užívaní. Tento rok plánujeme prikúpiť traktor zetor Forterra s čelným nakladačom na uľahčenie roboty a musíme zmodernizovať techniku, lebo súčasná doba si to vyžaduje.

Od detstva som pozoroval prácu deda a teraz pomáham otcovi. Viem, že aj ja budem pracovať v poľnohospodárstve. Človek sa musí pre takúto prácu narodiť, musí milovať zvieratá, mať vzťah k prírode a nesmie zabúdať, že práca si vyžaduje všetok voľný čas, od rána do večera, cez sviatok. Naše Slovensko má dostatok šikovných ľudí, dostatok pôdy, lúk, aby zabezpečilo kvalitné potraviny pre svoje obyvateľstvo. Len akosi zabúdame povzbudiť a patrične aj ohodnotiť našich šikovných ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve. Bez finančnej podpory štátu nie sme schopní dodávať tovar v požadovaných množstvách. Ak chceme vybudovať potravinovú sebestačnosť, musíme investovať aj do poľnohospodárstva a myslím si, že to nie je zlá investícia do budúcnosti.

Karolína Havelková,

Môj príspevok k sebestačnosti:

Ako som si vytvorila vlastnú záhradku

Bolo to pred tromi rokmi. Otvorila som oči. Zobudila ma silná vôňa prichádzajúca zo schodiska.

Bola prenikavá, nevšedná, rozliata v celom dome. Moje myšlienky pohltili otázky. Zvedavosť mi nedovolila dlho čakať. Sadla som si. Svetlomodré vyblednuté pyžamo lemované červenými pásikmi na rukávoch sa nadvihlo a plantavo kráčalo dolu schodmi.

Prekročila som prah medzi chodbou a kuchyňou. Smerovala som ku kuchynskej linke. Očami som ju začala prehľadávať. Zrazu – našli cieľ! Na kuchynskej linke rozvoniavala nejaká zelená rastlina. Niečo, čo som ešte nikdy predtým nevidela. Sklonila som hlavu. Ešte raz som vtiahla priamo do nosa tú neuveriteľnú vôňu. Vyrušila ma bublajúca voda vo varnej kanvici. Cvak. Voda dovarila. Vtom vbehla moja mama do kuchyne. Zobrala kanvicu a to zelené voňavé čudo vložila do džbána. Zaliala. Viem, že každé ráno v ňom varieva čaj. Zvyčajne čierny a k tomu dva ovocné. Ovocné čaje používa kvôli aróme. Čakala som, čo sa bude diať. Či tam neodšťaví citrón alebo nepridá polievkovú lyžicu medu. Nič. Mama mi po chvíľke lúhovania oznámila, že to poslala suseda. Hneď som zisťovala ktorú. Vylúhovaný čaj mi mama naliala do môjho obľúbeného hrnčeka. Voňal tak, ako chutil. Musela som si ísť naliať ešte jeden pohár. Na bosé nohy som si obula tenisky a utekala za susedou, nevedomujúc si, že som ešte stále v pyžame.

Starší dom. Trocha opadaná omietka. Podišla som až ku dverám. Ošúchané dvere. Hrdzavé pánty a vôňa. Nenašla som zvonček, tak som zaklopala. Počula som, ako na mňa kričí už za dverami. Ozvala som sa, aby ma pustila dovnútra. Požiadala som ju o koreň tej zázračnej byliny. Previedla ma domom až do veľkej záhrady. Požičala mi červenú lopatku špinavú od blata. Zaborila som ju do hlíny. Bylina bola o pár sekúnd vonku aj s celým koreňom. Srdečne som susede poďakovala. „To je mäta pieporná,“ povedala.

Cestou domov som v mysli hľadala miesto pre mäta. Kde ju zasadím? Pod chvíli rozmýšľania som na to prišla. Rýchlo som sa prezliekla. V pivnici som našla tmavozelenú lopatku s motyčkou, pod prístreškom puknuté vedro a v kuchyni na okne krhličku. Do krhličky som naliala vodu. Na kraji nášho trávniksa sa nachádzali dve nevyužitú plochy zarastenú burinou. Motyčkou som si okopala najskôr jednu, neskôr druhú záhradku. Vytrhanú burinu som vkladala do vedra. Z kompostoviska som priniesla krásnu úrodnú zeminu. Lopatkou som spravila jamku, ktorú som zaliala vodou. Prisypala som zeminu z kompostoviska a vložila rastlinku. Prihrnula a pozatláčala som ju, aby držala rovno.

Po čase sa mi záhradka rozrástla o ďalšie bylinky – levanduľu, materinu dúšku, šťaveľ, medovku, ale i ligurček, pažítka a petržlen. Jedného pekného slnečného dňa mi babka doniesla jahody. Nakázala mi ich zasadiť popri múre. Vedela som, že jahodové listy a kvety sa používajú na čaj. Nedalo mi trhať kvety len na lahodný čaj. Jemná chuť zrelých plodov sa mi rozpúšťala na jazyku. Odvtedy sme si zadovážili množstvo ovocných stromov (čerešňu, višňu, slivku, marhuľu, hrušku a jablone) a krov (egreš a ríbezle). Prestali sme kupovať čaje a cez leto si vychutnávame domáce nestriekané ovocie.

Odvtedy ma ráno často budí nielen voňavý čaj, ale v lete aj čerstvo natrhané ovocie a v zime zasa džem, ktorý z neho s mamou varíme. Aj vďaka štúdiu na SOŠ Pruské dnes viem o rastlinách a ich pestovaní omnoho viac, ako keď ma zobudil mamin prvý mäťový čaj. Je úžasné mať vlastnú záhradu.